

تاریخچه پیدایش پول

در گذشته دیرین برای تداوم حیات، نیاز هر فرد با تلاش فردی (شکار- تولید و ...) تأمین می‌شد ولی باگذشت زمان هرگز به تولید شخصی قانع نبود و اگر در آن روز بشر نمی‌توانست بازور هرچه می‌خواهد به چنگ آورد ناگزیر حاضر می‌شد از راه معاوضه جنس با جنس (معاوضه مستقیم کالا با کالا) نیازهای عادی زندگی را فراهم کرده و از این راه امرارمعاش نماید. در این‌گونه دادوستدهای اولیه معاوضه دو کالا باهم بدون تعیین ارزش و معیاری برای سنجش انجام می‌پذیرفت تا آنکه راه (مبادله غیرمستقیم کالا با کالا) را در پیش گرفت و همین انتخاب موجب پیدایش پول گردید.

اما در محیط پرآشوب دوران گذشته که حمل کردن مقادیر بالای سکه خطرات زیادی داشت، بازرگانان به استفاده از سفته‌های دست‌نویس برای انجام معاملات روی آوردند. به‌مرور مؤسسات بانکی ایجاد شد که در مقابل واریز پول، رسیدهایی به مشتریان می‌دادند. این رسیدها به اسم واریز کننده صادر می‌شد و در زمان نیاز، قابل پرداخت بود. بسیاری از رسیدها علاوه بر اسم واریز کننده، عبارت «حامل» را هم در خود داشتند؛ یعنی رسید بعداً می‌توانست توسط هرکسی که آن را ارائه دهد، نقد شود.

گرچه از پیدایش پوند، دلار و دیگر ارزهای رایج ملل بزرگ توسعه‌یافته صدها سال می‌گذرد، اما سازمان‌دهی و گسترش بازار از زمان آغاز خود متحمل دگرگونی‌های چشمگیری شده است. با ایجاد ارزهای استاندارد توسط دولت‌ها و افزایش مبادلات بین‌المللی، بازار ارز خارجی «فارکس» در قرن ۱۷ میلادی در آمستردام شکل گرفت. گرچه ارز در ابتدا ابزاری برای مبادله و به دست آوردن کالاهای دیگر بود، اما به‌مرور زمان تغییر یافته و حالا به‌عنوان یک دارایی در نظر گرفته شده و با حجم مبادله روزانه معادل ۵ تریلیون دلار در دنیا، بزرگ‌ترین بازار جهان در نظر گرفته می‌شود.

در تاریخ تحول پول اشکال اولیه آن مثل سکه، وابسته به ارزش ذاتی موادی که از آن ساخته می‌شدند بود؛ اما اسکناس‌های کاغذی باید توسط دارایی‌های دیگر ضمانت می‌شد. از همان اوایل پیدایش، معمول‌ترین دارایی برای ضمانت اسکناس، طلا بود که از لحاظ تنوع استفاده و زیبایی، مطلوب بود. البته در حال حاضر پشتوانه ارز هر کشور، فقط به طلا وابسته نیست؛ بلکه توسط ارزش اعتباری دولت‌ها و تعهد عمومی در پرداخت بدهی‌ها و تعهدات آن‌ها مشخص می‌شود.

ادامه تاریخ تحول پول

تاریخ تحول پول به‌عنوان وسیله فیزیکی و اکنون دیجیتال برای انجام مبادله همچنان ادامه خواهد داشت. با وجود محبوبیت همیشگی ارزهای فیزیکی، دولت‌ها به دنبال راهی برای ایجاد پول‌هایی بودند که تولید آن‌ها ارزان‌تر، پایداری آن‌ها بیشتر و جعل آن‌ها سخت‌تر باشد. درعین‌حال، بازرگانان در جستجوی راهی برای غلبه بر مسئله بی‌ثباتی و غیرقابل‌پیش‌بینی بودن ارزش ارزهایی که به تصمیمات سیاسی دولت‌ها وابسته‌اند، ارزهای «دیجیتال» مانند بیت‌کوین را تجربه کرده‌اند که در یک محیط کاملاً آنلاین و الکترونیک مبادله می‌شود. تاریخ نشان می‌دهد که به دلیل میل بشر به استفاده از ابزار فیزیکی برای مبادله، احتمال از بین رفتن اشکال سنتی پول وجود ندارد؛ اما در همین حال، توسعه‌ها نشان می‌دهد که افراد و جوامع به دنبال تعاریف توسعه‌پذیر برای مفهوم پول هستند تا کارایی اقتصادی و مزایای به‌دست‌آمده از مبادله را افزایش دهند.

تعریف پول‌های دیجیتال

پول دیجیتال (Digital currency) یک واسطه تبادل بر پایه اینترنت است (جدا از واسطه‌های فیزیکی مانند اوراق بانکی یا سکه) که ویژگی‌هایی مشابه با پول فیزیکی را داراست، اما تراکنش‌های انتقال سرمایه را به‌صورت آنی و بدون مرز بین افراد انجام می‌دهد. پول‌های مجازی و رمز پول‌ها (cryptocurrency) هر دو از نمونه‌های پول‌های دیجیتال هستند اما برعکس این عبارت صحیح نیست. پول‌های دیجیتال مانند پول‌های فیزیکی، برای خرید کالا و سرویس مورد استفاده قرار می‌گیرند اما می‌توانند به استفاده در مجامع خاص نیز محدود شوند. مثلاً می‌توان یک پول مجازی مخصوص یک بازی یا شبکه اجتماعی داشت. پول‌های دیجیتال مانند بیت‌کوین به‌عنوان پول‌های غیرمتمرکز دیجیتال شناخته می‌شوند؛ به این معنی که مرکزی برای تولید این پول وجود ندارد. ریشه‌های پول دیجیتال به حساب‌دات-کام در دهه ۱۹۹۰ برمی‌گردد. یکی از اولین ای-گلدها که با پشتوانه طلا بود، در سال ۱۹۹۶ ایجاد شد. یکی از پول‌های دیجیتال مطرح دیگر رزرو آزادی (به انگلیسی Liberty Reserve) بود که در سال ۲۰۰۶ به وجود آمد. این سرویس به کاربران اجازه می‌داد تا پول دلار یا یورو خود را به رزرو آزادی تبدیل کرده و بتوانند آن را آزادانه با دستمزد ۱٪ بین یکدیگر ردوبدل کنند. هر دو این سرویس‌ها متمرکز بوده و برای استفاده در پول‌شویی شهرت داشتند. همین امر سبب شد تا دولت آمریکا هر دو سرویس را تعطیل کند. گسترش تازه رمز پول‌ها، علاقه به استفاده مجدد از پول‌های دیجیتال را افزایش داده است. این امر با معرفی بیت‌کوین در

سال ۲۰۰۹ همراه بود که آن را به بزرگ‌ترین و موردقبول‌ترین پول دیجیتال تبدیل کرد. قوانین پول‌های مجازی تهدیدی برای بانک‌های مرکزی، قانون‌گذاران مالی، وزارتخانه یا سازمان‌های مربوط به مسائل مالی و سازمان‌های آمارگیری و محاسباتی است. وزارت خزانه‌داری آمریکا در ۲۰ مارس سال ۲۰۱۳ شبکه اجرایی جرائم مالی (Financial Crimes Enforcement Network) رهنمودی را برای روشن‌سازی روش اجرای قانون پنهان‌کاری بانک‌ها (Bank Secrecy Act) در مقابله با افرادی که پول مجازی تولید، ردوبدل و یا انتقال می‌دهند، تصویب کرد. مسائل امنیتی در ماه می سال ۲۰۱۴ کمیسیون بورس و اوراق بهادار آمریکا در مورد خطرهای بیت کوین و دیگر پول‌های مجازی هشدار داد.